

Otsikko:

Yliopistopedagogisen koulutuksen vaikuttavuus ja pedagogisen kulttuurin johtaminen

Avainsanat: pedagoginen koulutus, pedagoginen kulttuuri, pedagoginen johtaminen, vaikuttavuus

Korkeakoulutuksen laatuun vaikuttaa opetushenkilökunnan pedagoginen osaaminen, jota edistävät sekä opettajan oma toiminta, että korkeakoulun tuki, kuten pedagogisen koulutuksen tarjonta ja pedagoginen johtaminen. Lisäksi pedagogiseen osaamiseen vaikuttaa yhteistöllinen toiminta, kuten laitoksen tai yksikön pedagoginen kulttuuri, jota voidaan muuttaa sekä sen osallistujien toimesta, että pedagogisella johtamisella.

Aiemman tutkimustiedon perusteella tiedämme, että pedagogisella koulutuksella on vaikutusta korkeakouluopettajien käsityksiin opettamisesta ja oppimisesta (esim. Vilppu ym. 2019), mutta vähemmän tietoa on muista vaikutuksista, kuten mitä pedagogisen osaamisen kehittyminen tarkoittaa opettajien opetustyössä, ja toisaalta, mikä kannustaa opettajia pedagogiseen kehittymiseen. Tässä esityksessä vedetään yhteen uusimpia tuloksia seuraavista tutkimusteemoista: 1) Opettajan pedagoginen katse. Silmänliike- ja videoanalyysimenetelmillä saadut tutkimustuloksemme osoittavat, että jo lyhyitä pedagogisia koulutuksia käytyään opettaja osaa tarkastella katseellaan opetustilannetta oppimislähtöisemmin, eli suunnata katseensa opiskelijoihin, kun sille on tarvetta (Murtonen ym., 2022; Vilppu ym., 2025). Näin ollen opettaja saa tarvitsemaansa tietoa opiskelijoiden oppimisesta ja pystyy mukauttamaan opetustaan oppimista tukevaksi. 2) Oman oppimisen säätely. Lomake- ja haastattelumenetelmin toteutettujen tutkimustemme perusteella pedagogisesti koulutetut opettajat osaavat säädellä omaa pedagogista oppimistaan kouluttamattomia paremmin. Oppimistaan säätelevät opettajat ovat myös opetuksessaan oppimislähtöisempiä kuin kouluttamattomat (Murtonen ym. 2024). 3) Pedagogisen kulttuurin vaikutus. Opetusympäristöllä näyttää olevan merkittävä vaikutus opettajan halukkuuteen edistää pedagogista osaamistaan sekä yksilö, että ryhmätasolla. Yhteisöllinen säätely pedagogisessa kehittämisessä vaatii tuekseen vähintään pienen joukon pedagogisesti valveutuneita ja innostuneita opettajia. Ideaalitapauksessa yksikön johto kannustaa pedagogiseen kehittämiseen ja tarjoaa sille mahdollisuuksia, aikaa ja tukea (Murtonen ym. arvioitavana). Huonoimmin voivat opettajat, jotka kokevat, että johtajat eivät kannusta tai jopa estävät pedagogista kehittämistä (Virtanen ym., arvioitavana). Pedagoginen johtaminen on siis avainasemassa opetuskulttuurin muutoksessa.